

Raadsinformatiebericht

Collegevergadering: 6 februari 2024

Zaaknummer : 1232081
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : S.A. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Raadsinformatiebericht: stand van zaken (tijdelijke) huisvesting Oekraïense vluchtelingen, statushouders en asielzoekers.

- Ter informatie/update Toezeggingen/actielijst commissie of raad
 Beantwoording schriftelijke vragen Overige

Aanleiding

Eind oktober heeft het college de raad geïnformeerd over de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en statushouders. Met dit raadsinformatiebericht geven we opnieuw een update over de stand van zaken met betrekking tot de (tijdelijke) opvang van Oekraïense ontheemden, huisvesting statushouders en opvang van asielzoekers in Heemstede.

Hieronder leest u in het kort de belangrijkste informatie:

Asiel

- De bestuursovereenkomst met COA voor de Heemsteedse Dreef 156 is in de commissievergadering van 18 januari jl. behandeld en positief ontvangen. De overeenkomst en de huurovereenkomst zijn inmiddels door het COA getekend. Het COA verwacht dat de verbouwing drie maanden gaat duren en dat de eerste AMV'ers per 1 mei op de Heemsteedse Dreef kunnen wonen.
- De spreidingswet is op dinsdag 23 januari aangenomen door de Eerste Kamer. De wet is in werking getreden per 1 februari 2024. Op 31 januari is bekend geworden dat Heemstede indicatief 191 opvangplekken ten behoeve van asiel moet realiseren in 2024 en 2025. Deze raming van 191 geldt voor twee jaar. Dit is een flinke verhoging ten opzichte van de oorspronkelijke opgave van 108 opvangplekken.

Oekraïne

- Halverwege januari zijn de Oekraïense vluchtelingen en de woonunits verhuisd van de Kohnstammlaan naar de Ringvaartlaan.

- De parkeerterreinen aan de Kohnstammlaan en Sportparklaan zijn weer in de oude staat teruggebracht. De overgebleven units van de Sportparklaan zijn opgeslagen.
- De inspanningsverplichting voor de opvang van Oekraïne is per 1 februari 2024 verhoogd van 143 naar 151 voor 2024. Op dit moment heeft de gemeente 112 bedden gerealiseerd. Er verblijven op dit moment 13 personen in de particuliere opvang.
- Het aantal Oekraïense huishoudens dat leefgeld ontvangt is gedaald sinds februari 2023 van 27 naar 13 huishoudens per 1 januari 2024.

Statushouders

- De taakstelling voor statushouders is de tweede helft van 2023 naar beneden bijgesteld waardoor de gemeente heeft voldaan aan de taakstelling en daarbovenop nog 7 personen extra heeft gehuisvest.
- De taakstelling voor de eerste helft van 2024 is voorlopig vastgesteld op 29 personen. Momenteel moet de gemeente nog 13 personen huisvesten voor 1 juli 2024.

Toekomstscenario's

- De gemeente werkt aan het in kaart brengen van de toekomstscenario's voor het opvangdossier. We streven ernaar om de resultaten in de raadsvergadering van juni 2024 te delen en te bespreken.

Opvang Asielzoekers

Spreidingswet aangenomen

Op 23 januari heeft de Eerste Kamer gestemd over het wetsvoorstel Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen, beter bekend als de Spreidingswet. Het wetsvoorstel is door de Kamerleden aangenomen met 43 stemmen voor van de 70. De wet is in werking getreden op 1 februari 2024.

Het kabinet raamt hoeveel opvangplekken er voor de komende twee jaar nodig zijn. Er is een indicatieve verdeling gemaakt over alle gemeenten op basis van inwoneraantal en SES-WOA score (sociaaleconomische score van een gemeente). Door de indicatieve opgave van de gemeenten in de provincie op te tellen, ontstaat de provinciale opvangopgave, die staat vast. Elke provincie weet dan hoeveel opvangplekken nodig zijn.

De gemeentes in de regio Kennemerland bespreken aan de regionale regietafel hoe zij invulling geven aan de indicatieve opgave voor de regio Kennemerland. De indicatieve opgave van de regio Kennemerland bedraagt de optelling van de indicatieve aantallen van de gemeentes in de regio. Voor de regio Kennemerland gaat dit om 3347 plekken. Voor Heemstede betekent dit indicatief 191 plekken voor 2024 en 2025. Over twee jaar maakt het Rijk een nieuwe raming. Het resultaat van het overleg in de regionale regietafel wordt aangeboden aan de provincie en besproken in de Provinciale Regie Tafel (PRT).

De PRT's worden gecoördineerd door de commissarissen van de Koning (CdK's) in hun rol als Rijksorgaan. De CdK brengt voor 1 november 2024 verslag uit aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid. Wanneer gemeenten tot een sluitende verdeling komen, legt de staatssecretaris dit vast in een verdeelbesluit. Alleen als het gemeenten niet lukt om gezamenlijk de hele provinciale opgave in te vullen, kan de staatssecretaris zelf gemeenten aanwijzen en daarmee verplichten om asielzoekers op te gaan vangen.

Heemstede heeft een indicatieve taakstelling gekregen van 191 opvangplekken voor asielzoekers in 2024 en 2025. Dit is een gebaseerd op een raming die het Rijk iedere twee jaar maakt. Dit betekent dat Heemstede in 2026 een nieuwe indicatieve taakstelling krijgt.

Jonge vluchtelingen (AMV'ers) op de Heemsteedse Dreef

Vanaf het voorjaar van 2024 worden 16 asielzoekers opgevangen op de Heemsteedse Dreef 156. Het gaat hier om jonge vluchtelingen. De leeftijdsgroep betreft in eerste instantie 13/14-jarigen.

Bestuurs- en huurovereenkomst

Op 18 januari 2024 is de bestuursovereenkomst aangeboden aan de Commissie Samenleving via het collegebesluit: *Bestuursovereenkomst tussen gemeente en het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) met betrekking tot de opvang van alleenstaande minderjarige asielzoekers op de Heemsteedse Dreef*. De Commissie heeft over de bestuursovereenkomst een positieve zienswijze afgegeven. Het COA start naar verwachting in de eerste week van februari met de verbouwing. Verwacht wordt dat de verbouwing drie maanden gaat duren en dat de eerste AMV'ers per 1 mei op de Heemsteedse Dreef kunnen wonen.

Opvang Oekraïense Ontheemden

Verhuizing Kohnstammlaan naar de Ringvaartlaan

In januari 2024 zijn de Oekraïense vluchtelingen verhuisd van de Kohnstammlaan naar de Ringvaartlaan. Op vrijdag 2 februari jl. zijn de werkzaamheden afgerond op de Kohnstammlaan en is het parkeerterrein weer te gebruiken.

Inspanningsverplichting gaat omhoog per februari 2024

Op 4 september 2023 heeft de staatssecretaris aan alle burgemeesters gevraagd om toe te werken naar 97.000 gemeentelijke opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen. Voor Heemstede betekent dit dat de inspanningsverplichting wordt verhoogd van 143 naar 151 opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen. Tot op heden hebben wij 112 opvangplekken in Heemstede gerealiseerd. Daarnaast verblijven er nog 13 personen in de Particuliere Opvang maar deze telt het Rijk niet mee voor de inspanningsverplichting. Zie onderstaand overzicht:

Opvanglocaties gemeentelijk en particulier m.b.t Oekraïne	Aantal plekken	Aantal personen
Kerklaan	70	52
Glipperweg	24	19
Ringvaartlaan	18	17
Totaal gemeentelijke opvang	112	88
<i>Taakstelling (inspanningsverplichting)</i>	<i>151</i>	
Particuliere opvang		13
Totaal aantal personen dat verblijven in de gemeente		101

Op het moment loopt de gemeente Heemstede achter op de inspanningsverplichting. In januari 2024 is de opvangcapaciteit licht toegenomen, doordat op de nieuwe locatie op de Ringvaartlaan twee extra woonunits zijn toegevoegd naast de acht woonunits die eerder op de Kohnstammlaan stonden.

Deze zijn afkomstig van de Sportparklaan. In de toekomstscenario's wordt meegenomen op welke manieren er extra plekken voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen gerealiseerd zouden kunnen worden. Op lange termijn kijken we naar het verbouwen van de opvanglocaties aan de Kerklaan en Glipperweg en het realiseren van flexwoningen op Lieven de Keylaan 24.

Werk en inkomen Oekraïense vluchtelingen

In Heemstede is het aantal huishoudens dat leefgeld ontvangt gedaald van 14 huishoudens in oktober naar 13 huishoudens per 1 januari 2024. Van de 13 huishoudens die leefgeld ontvangen verblijven er 10 huishoudens in de gemeentelijke opvang en 3 in de particuliere opvang.

Sociaal Programma

Meedoen in de maatschappij is een belangrijke pijler van de gemeente Heemstede. Na bijna twee jaar geleden gevlucht te zijn uit Oekraïne zijn de meeste inwoners geholpen aan alle basisbehoeften. De zelfredzaamheid is gegroeid.

Momenteel treft de gemeente voorbereidingen voor de aanbesteding van de toekomstige begeleidende partij op de opvanglocaties. Een van de belangrijkste uitgangspunten hierbij is dat de begeleidende partij inzet op het vergroten van hun zelfredzaamheid en het bevorderen van hun integratie.

Expositie

In de raadzaal is tot en met 1 maart de expositie 'As long as we just live' van fotograaf Anke van der Meer te zien. Gedurende een heel jaar volgde zij drie Oekraïense vrouwen in Heemstede en Haarlem. Ze laat zien hoe de vrouwen hier leven. Op 22 februari kunnen Heemstedenaren de drie vriendinnen persoonlijk ontmoeten tijdens een speciale bijeenkomst. Tijdens deze avond vertellen zij meer over hun leven na 24 februari 2022 en hoe zij nu naar de toekomst kijken. Over hun families en vrienden en over hun telefoon, de vitale verbinding met thuis. Kijk voor meer informatie en aanmelden op de [gemeentelijke website](#).

Het creëren van Permanente Flexwoningen

Kerklaan 61 & Glipperweg 55-57

De commissie Samenleving heeft op 5 december 2023 een positieve zienswijze gegeven voor de plannen voor de Glipperweg en de Kerklaan. Voor de Glipperweg zal een planoptimalisatie worden gemaakt om het verschil tussen de kosten en opbrengsten te verkleinen en daarmee de geraamde kapitaal- en exploitatielasten te verlagen. In Q2 zal de raad hierover geïnformeerd worden. Voor de Kerklaan geldt dat de gesprekken over de verkoop en realisatie gestart zijn met Elan Wonen. Naar verwachting kan er in Q3 of Q4 een besluit genomen worden over de verkoop- en realisatieovereenkomst.

Lieven de Keylaan 24

Op 20 december 2023 heeft de raad besloten om budget beschikbaar te stellen voor een interne verbouwing en het opknappen van de buitenruimte van Lieven de Keylaan 24. Op 30 januari 2024 heeft er een participatiebijeenkomst plaatsgevonden met zowel de toekomstige bewoners als de omwonenden. Onderwerpen die aan bod zijn gekomen, zijn de inrichting van de buitenruimte inclusief parkeren, de manier waarop de toekomstige bewoners en omwonenden op een prettige manier met elkaar om kunnen gaan en suggesties op het bouwplan. Aan de omwonenden wordt de oproep gedaan om mee te denken in een klankbordgroep om de verdere uitwerking van de plannen te bespreken.

Huisvesting Statushouders

Lokale opgave huisvesting statushouders

Voor 2023 had de gemeente Heemstede de taakstelling om 61 statushouders te huisvesten. In samenwerking met de woningcorporaties zijn er in 2023 in totaal 68 statushouders in Heemstede gehuisvest. De taakstelling voor de eerste helft van 2024 is voorlopig vastgesteld op 29 personen. De voorstand van 7 personen maakt dat we nog 22 personen moeten huisvesten voor 1 juli 2024. Inmiddels heeft de woningbouwcorporatie twee woningen aangeboden waar de gemeente in totaal 9 personen kan huisvesten. Dit betekent dat de gemeente nog 13 personen moet huisvesten voor 1 juli 2024.

Doorstroomlocatie Laan van Decima

Haarlem heeft met het COA de afspraak gemaakt om lege bedden in de doorstroomlocatie op de Laan van Decima beschikbaar te stellen voor statushouders die gekoppeld zijn aan onze regio. Dat betekent dat deze statushouders in de buurt van hun toekomstige woongemeenten welkom zijn en kunnen starten met hun inburgeringstraject wanneer gemeentes hier toe besluiten. Tegelijkertijd neemt de druk op de AZC's af. De statushouders die worden opgevangen blijven gekoppeld aan de huidige koppelgemeente en tellen pas mee voor de taakstelling wanneer zij zich definitief in de koppelgemeente vestigen. Ook Heemstede kan aanspraak maken op deze doorstroomlocatie. Op dit moment wordt bekeken hoeveel statushouders die gekoppeld worden aan Heemstede, hier gehuisvest kunnen worden.

Tijdelijke woonunits Sportparklaan

Met de woningbouwcorporaties is afgesproken dat de statushouders die op de Sportparklaan woonden, doorstromen naar een eigen woning. Op dit moment is er voor 14 van de 15 statushouders een passende woning gevonden. De laatste statushouder is op een andere locatie tijdelijk ondergebracht zodat het parkeerterrein op de Sportparklaan weer in oude staat kan worden teruggebracht. Op 2 februari jl. zijn de werkzaamheden op het parkeerterrein afgerond en sindsdien kan het parkeerterrein weer gebruikt worden. De 20 units worden op dit moment tijdelijk opgeslagen in Hoogeveen omdat er op de gemeentewerf niet genoeg ruimte is voor alle units. Naar aanleiding van het onderzoek naar de toekomstscenario's kan bepaald worden hoe deze units ingezet kunnen worden binnen de gemeente.

Toekomstscenario's opvangdossier

De gemeente heeft de opdracht uitgezet bij een extern bureau om een aantal scenario's in kaart te brengen waarmee we opvang in de bredere zin verder vormgeven met het oog op de toekomst. Het bureau brengt alle ontwikkelingen en beschikbare informatie (in samenhang) bij elkaar en komt tot een kadernotitie die bestuurlijk en beleidsmatig een leidraad vormt voor de komende jaren. Hierbij worden onderstaande stappen gevolgd:

- 1. Het in beeld brengen van de opgave en het vormen van een samenhangend verhaal van de (beleidsmatige) context, criteria en uitgangspunten**

De eerste stap van het onderzoek bestaat uit twee onderdelen. Ten eerste wordt de inhoudelijke opgave per doelgroep in beeld gebracht en wordt onderscheid gemaakt tussen de opgave per doelgroep.

Het tweede onderdeel is een beschrijving van de (beleidsmatige) context, uitgangspunten en criteria die voor de gemeente Heemstede centraal staan. Dit wordt gebaseerd op eerdere beleidsstukken.

2. Een overzicht van passende opvang- en huisvestingsconcepten per doelgroep

Voor dit onderdeel wordt een overzicht gecreëerd van passende opvang- en huisvestingsconcepten en de geschiktheid per doelgroep. Bij huisvestingsconcepten kan er bijvoorbeeld gedacht worden aan de tijdelijke inzet van bestaande panden, het realiseren van flexwoningen en het inzetten van woonunits. De opvang- en huisvestingsconcepten worden vervolgens gekoppeld aan de uitgangspunten van de eerste stap.

3. Scenario's inclusief locatiemogelijkheden

In de laatste stap wordt er vanuit de opgave per doelgroep toegewerkt naar een aantal scenario's met locatiemogelijkheden. Het bureau zal geen nader onderzoek doen naar de haalbaarheid van specifieke locaties. Er wordt wel gezocht naar een logische verbinding tussen de vast te leggen kaders en de locaties die al in beeld zijn gebracht.

Het resultaat van het onderzoek wordt naar verwachting in de raadsvergadering van juni aan de raad gepresenteerd waarbij de raad vragen zienswijze te geven op de resultaten van het onderzoek en instemming met een aantal kaders waarna volgende stappen ondernomen kunnen worden.